

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА»**

Факультет історії, політології і міжнародних відносин

Кафедра міжнародних відносин

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Міжнародні економічні відносини

Освітня програма «Міжнародні відносини, суспільні
комунікації та регіональні студії»

Спеціальність 291 «Міжнародні відносини, суспільні
комунікації та регіональні студії»

Галузь знань 29 «Міжнародні відносини»

Затверджено на
засіданні кафедри
міжнародних відносин
Протокол № 1 від 29 серпня 2022 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Міжнародні економічні відносини
Освітня програма	Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії
Спеціалізація (за наявності)	
Спеціальність	291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії
Галузь знань	29 Міжнародні відносини
Освітній рівень	бакалавр
Статус дисципліни	обов'язкова дисципліна
Курс / семестр	2/4
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 16 год. Практичні заняття – 14 год. Самостійна робота – 60 год.
Мова викладання	українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/

2. Опис дисципліни

Мета та цілі дисципліни

Мета дисципліни є формування системи теоретичних знань і практичних навичок до розуміння закономірностей розвитку міжнародних економічних відносин, а також їх впливу на глобальний світопорядок.

Основними завданнями вивчення студентами дисципліни «Міжнародні економічні відносини» є:

- забезпечити теоретичний та емпіричний підхід до розуміння сутності і форм міжнародних економічних відносин;
- надати знання щодо міжнародної торгівлі товарами і послугами як про ключову форму міжнародних економічних відносин і сформувати навички їх аналізу;
- сформувати систему спеціальних теоретичних знань у сфері міжнародної інвестиційної діяльності і відповідні аналітичні навички;
- сформувати знання про значущість міжнародного науково-технічного співробітництва, форми передачі технологій, умови і фактори міжнародного обміну технологіями, комерційний зміст науково-технічних відносин;
- розкрити сутність міжнародної міграції робочої сили як форми міжнародних економічних відносин;
- розкрити сутність міжнародної економічної інтеграції та особливостей її сучасного етапу;

Компетентності

ЗК3. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями та застосовувати їх у практичній діяльності.

ЗК4. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК5. Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК8. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК9. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК12. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

СК1. Здатність виокремлювати ознаки та тенденції розвитку, розуміти природу, динаміку, принципи організації міжнародних відносин, суспільних комунікацій та/або регіональних студій.

СК3. Здатність оцінювати стан та напрям досліджень міжнародних відносин та світової політики у політичній, економічній, юридичній науках, у міждисциплінарних дослідженнях.

СК4. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми у сфері міжнародних відносин, зовнішньої політики держав, суспільних комунікацій, регіональних досліджень.

СК5. Здатність аналізувати вплив світової економіки, міжнародного права та внутрішньої політики на структуру й динаміку міжнародних відносин та зовнішньої політики держав.

СК10. Здатність аналізувати структуру та динаміку міжнародних суспільних комунікацій, виявляти їх вплив на міжнародну систему, державні та суспільні інститути.

СК13. Здатність аналізувати діяльність міжнародних недержавних акторів та транснаціональні відносини.

Програмні результати навчання

РН3. Знати природу міжнародного співробітництва, характер взаємодії між міжнародним акторами, співвідношення державних, недержавних акторів у світовій політиці;

РН15. Розуміти та застосовувати для розв'язання складних спеціалізованих задач

міжнародних відносин, суспільних комунікацій та регіональних студій чинне законодавство, міжнародні нормативні документи і угоди, довідкові матеріали, чинні стандарти і технічні умови тощо.

3. Структура дисципліни

№ з/п	Тема	Результати навчання	Завдання
1.	Тема 1. Міжнародні економічні відносини та Міжнародна економічна система	<ul style="list-style-type: none"> • Розглянути Міжнародні економічні відносини (МЕВ) як навчальну дисципліну та МЕВ як сферу суспільних відносин. • Проаналізувати еволюційні періоди формування МЕВ; • Засвоїти поняття світового господарства; • Засвоїти типологізацію країн – суб'єктів світового господарства. 	<ul style="list-style-type: none"> • Тести, • Контрольні запитання, • Кейси, • Завдання для індивідуальної роботи, • Завдання для самостійної роботи
2.	Тема 2. Середовище міжнародних економічних відносин	<ul style="list-style-type: none"> • Ознайомитися із поняттям міжнародного поділу праці. • Розглянути особливості формування внутрішнього середовища МЕВ; • Розглянути особливості формування зовнішнього середовища МЕВ; 	<ul style="list-style-type: none"> • Тести, • Контрольні запитання, • Кейси, • Завдання для індивідуальної роботи, • Завдання для самостійної роботи
3.	Тема 3. Міжнародна торговельна політика держави	<ul style="list-style-type: none"> • Засвоїти сутність та значення міжнародних торговельних відносин для інституційного функціонування держави; • Розглянути основні теорії розвитку міжнародної торгівлі. • Проаналізувати підходи до формування державної політики в сфері міжнародної торгівлі; • Визначити особливості міжнародної торговельної діяльності товарами; <ul style="list-style-type: none"> • Визначити особливості міжнародної торговельної діяльності послугами; • Засвоїти особливості міжнародного регулювання торговельної діяльності; 	<ul style="list-style-type: none"> • Тести, • Контрольні запитання, • Кейси, • Завдання для індивідуальної роботи, • Завдання для самостійної роботи
4.	Тема 4. Міжнародна інвестиційна діяльність і виробниче співробітництво	<ul style="list-style-type: none"> • Засвоїти тактичні прийоми/техніки здійснення міжнародної інвестиційної діяльності; • Проаналізувати вплив міжнародних інвестицій на 	<ul style="list-style-type: none"> • Тести, • Контрольні запитання, • Кейси, • Завдання для

		<p>економіку країни;</p> <ul style="list-style-type: none"> Засвоїти особливості функціонування міжнародних корпорацій 	<p>індивідуальної роботи,</p> <ul style="list-style-type: none"> Завдання для самостійної роботи
5.	Тема 5. Міжнародні кредитні відносини	<ul style="list-style-type: none"> Засвоїти характерні ознаки міжнародного кредитування; Набути вмінь до оцінки потенційних вигід і втрат від міжнародного кредитування; Зосвоїти особливості формування зовнішньої заборгованості: 	<ul style="list-style-type: none"> Тести, Контрольні запитання, Кейси, Завдання для індивідуальної роботи, Завдання для самостійної роботи
6.	Тема 6. Міжнародна міграція робочої сили	<ul style="list-style-type: none"> З'ясувати сутність, фактори та види міжнародної міграції робочої сили; Охарактеризувати Причини та наслідки міграції; Засвоїти ключові засади процесу регулювання міжнародної економічної міграції 	<ul style="list-style-type: none"> Тести, Контрольні запитання, Кейси, Завдання для індивідуальної роботи, Завдання для самостійної роботи
7.	Тема 7. Міжнародний науково-технологічний обмін	<ul style="list-style-type: none"> Проаналізувати головні засади функціонування світового ринку технологій. З'ясувати особливості ліцензійної торгівлі технологіями між країнами. Визначити особливості державного та міжнародного регулювання трансферу технологій; Окреслити сучасні методи стимулювання міжнародної інноваційної діяльності 	<ul style="list-style-type: none"> Тести, Контрольні запитання, Кейси, Завдання для індивідуальної роботи, Завдання для самостійної роботи
8.	Тема 8. Міжнародна економічна інтеграція	<ul style="list-style-type: none"> Засвоїти сутність поняття «Міжнародна економічна інтеграція»; Визначити цілі та ефекти від інтеграції; Охарактеризувати етапи міжнародної економічної інтеграції; Охарактеризувати основні сучасні інтеграційні угруповання. 	<ul style="list-style-type: none"> Тести, Контрольні запитання, Кейси, Завдання для індивідуальної роботи, Завдання для самостійної роботи

4. Система оцінювання курсу

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Семінарські заняття	40
Бали за теми, винесені на лекційні заняття	30
Бали за індивідуальну роботу	20
Бали за самостійне опрацювання додаткової літератури	10
Максимальна кількість балів	100

5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу

Робота на парах	Оцінка за контрольну роботу	Оцінка за індивідуальну роботу	Оцінка за самостійну роботу	Разом
40	30	20	10	100
• Оцінювання відповідей студентів на практичних заняттях відбувається за 100 бальною шкалою				

Поточний контроль з дисципліни «Переговорний процес у міжнародній практиці» відбувається шляхом перевірки засвоєння студентами знань та умінь в ході семінарських занять, написання контрольної роботи, підготовки індивідуальної роботи та контролю самостійного опрацьованої додаткової літератури.

Перевірка засвоєння студентами знань та умінь в ході семінарських занять здійснюється шляхом оцінювання усних відповідей (в тому числі у формі презентацій), коротких письмових / тестових робіт. За опрацювання тем, визначених для семінарських занять студент може отримати максимально 40 балів. Відповідна форма активності студентів оцінюється за стобальною системою. У кінці семестру сума всіх оцінок ділиться на кількість оцінок, далі вона ділиться на 10 та множиться на 4.

Контроль засвоєння знань та навичок, що базуються на лекційному матеріалі, здійснюється шляхом написання студентами контрольної роботи (у розгорнутій та/або тестовій формі). За опрацювання тем, визначених для семінарських занять, студент може отримати максимально 30 балів.

Навики роботи із науковою літературою, вміння аналізувати знайдені матеріали, робити висновки та узагальнення студенти реалізують шляхом написання індивідуальних робіт. Індивідуальна робота оцінюється максимально у 20 балів.

Студентам також пропонується самостійне опрацювання наукових джерел, які є знаковими для відповідної дисципліни. Контроль засвоєння відповідних знань здійснюється у тестовій формі та максимально оцінюється у 10 балів.

Семестровий контроль у формі заліку передбачає, що підсумкова оцінка з навчальної дисципліни визначається як сума оцінок за поточний контроль знань.

Критерії поточного оцінювання:

Відповідно до [Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти ДВНЗ «Прикарпатського національного університету](#)

ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора № 799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.) та Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (Нова редакція) (введено в дію наказом ректора № 361 від 31.07.2020 р.) знання оцінюються як з теоретичної, так і з практичної підготовки відповідно до національної шкали за такими критеріями:

- «відмінно» – здобувач освіти міцно засвоїв теоретичний матеріал, глибоко і всебічно знає зміст навчальної дисципліни, основні положення наукових першоджерел та рекомендованої літератури, логічно мислить і будує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок;

- «добре» – здобувач освіти добре засвоїв теоретичний матеріал, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, аргументовано викладає його; має практичні навички, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при аналізі практичного матеріалу;

- «задовільно» – здобувач освіти в основному опанував теоретичними знаннями навчальної дисципліни, орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, але непереконливо відповідає, плутає поняття, додаткові питання викликають невпевненість або відсутність стабільних знань; відповідаючи на запитання практичного характеру, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутньою діяльністю;

- «незадовільно» – здобувач освіти не опанував навчальний матеріал дисципліни, не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутні наукове мислення, практичні навички не сформовані.

6. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедіа (відеофайли, рисунки, схеми)
<p>Література:</p> <p>Основна</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Амеліна І.В., Попова Т.Л., Владиміров С.В. Навч. посібник: Міжнародні економічні відносини. К.: Центр учбової літератури, 2013. 256 с. 2. Владиміров С. Міжнародні економічні відносини. – К.:ЦНЛ. – 2019. –256с. 3. Горбач Л., Плотніков А. Міжнародні економічні відносини. – К.: Кондор, 2017. – 432с. 4. Міжнародні економічні відносини : підручник / за ред. А. П. Голікова, О. А. Довгаль. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2015. – 464 с. 5. Козак Ю. Г. Міжнародні економічні відносини : запитання та відповіді : навчальний посібник / Ю. Г. Козак, Т. Спорек, М. А. Заєць [та інш.]; за ред. Ю. Г. Козака, Т. Спорєка, М. А. Зайця. – 5-те вид. перероб. та доп. – Київ: Центр учбової літератури, 2017. – 332 с. 6. Міжнародні економічні відносини .Навч.посібник /За ред. Ю.Г. Козака, - К. Центр учбової літератури, 2012.- 400 с. 7. Міжнародні економічні відносини : підручник / А.А. Мазаракі, Т.М. Мельник, Л.П. Кудирко та ін. ; за заг. ред. А.А. Мазаракі, Т.М. Мельник. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2017.- 612 с 8. Михасюк І., Шайовська А К. Міжнародна економіка :монографічний навчальний посібник/І.Михасюк, К.Шайовська. - Львів: Априорі, 2014. - 252 с. 9. Новий світовий економічний порядок та глобальні виклики для України: моногр. [В. Козюк, А. Крисоватий, Є. Савельєв та ін.]; за наук. ред. проф. А. Крисоватого і Є.тСавельєва. – Тернопіль: ТНЕУ, 2014. 504 с. 10. Патица Н. Міжнародні економічні відносини. – К.:ЦНЛ. – 2019. –560с. 11. Покрещук О.О. Правове регулювання міжнародної торгівлі у контексті норм і правил 	

ГАТТ/СОТ. Наукове видання. К.: Зовнішня торгівля, 2003. 512с.

12. Руденко Л.В. Транснаціональні корпорації: Навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисц. К.: КНЕУ, 2004. 227 с

13. Світове господарство і міжнародні економічні відносини: навчальний посібник [Електронний ресурс] / С. В. Бестужева, В. О. Козуб, Н. В. Проскурніна, В. А. Вовк, Ю. Б. Доброскок. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2020. - 166 с.

Додаткова

1. Сото Де, Ернандо. Загадка капіталу .Чому капіталізм перемагає на Заході і ніде більше/Ернандо де Сото ;пер.з англ.М.Климчук.-К.:Наш Формат ,2017.-232 с
2. Трансформація трудових ресурсів та забезпечення світової економіки: глобалізаційний дискурс [Текст] : монографія / Калініна С. П. [та ін.] ; за заг. ред. д-ра екон. наук., проф. С. П. Калініної ; Ін-т підгот. кадрів держ. служби зайнятості України, Прикарпат. нац. ун-т ім. Василя Стефаника. - Вінниця : Твори, 2021. - 253 с.
3. Україна в системі європейської інтеграції [Текст]: Монографія. Навчальний посібник / М. Палінчак, В. Приходько, В. Химинець та ін. – Ужгород: ТОВ «РІК-У», 2016. – 344 с.: табл., рис. – (Серія «Кафедральна бібліотека. Міжнародні економічні відносини». Випуск 3). [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/12085>
4. Фрідман Мілтон. Капіталізм і свобода / Мілтон Фрідман, Роуз Фрідман; пер. з англ. Н.Рогачевська. - К.: Наш формат,2017.-216 с.
5. Філіпенко А. С. МЕВ: історія: Підручник. К.: Либідь, 2006. 392с.
6. Харарі Ювал Ной.21 урок для 21 століття/Ювал Ной Харарі; пер. з англ. О. Дем'янчука.- Київ: Форс Україна, 2018. - 416 с.
7. Чухно А.А. Інституціонально-інформаційна економіка: підручник/А.А.Чухно, П.М.Леоненко, П.І. Юхименко; за ред. акад. Нан України А.А.Чухна.-К.:Знання, 2010. – 687
8. Korovchuk Y., Kalinina S., Mykhailyshyn L. Transformation Aspects of the Modern Migration Processes Development in the System of Labor Economic Provision. Business Risk in Changing Dynamics of Global Village 2 : Monograph / Edited by N. Marynenko, P. Kumar, I. Kram. Nysa : Publishing Office University of Applied Sciences in Nysa, 2019. 514 p
9. Korovchuk Y., Mykhailyshyn L., Lelyuk O. On the Problem of Corporate Strategies of Development for Human Resources. Journal of Vasyl Stefanyk Precarpathian National University. 2018. Vol. 5 (No. 3–4). P. 70–77

Ресурси курсу

Інформація про курс розміщена на сайті дистанційного навчання Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника

<https://d-learn.pnu.edu.ua/>

7. Контактна інформація

Кафедра	<p>Кафедра міжнародних відносин м. Івано-Франківськ, вул. Чорновола, 1, каб. 103. Тел.: +80342 75-20-27 Email: https://kmv.pnu.edu.ua/ Ст. лаборант кафедри: Богачик-Дідович Юлія Ярославівна Сторінки в соцмережах: https://www.facebook.com/pnuir https://instagram.com/pnu_international_relations?igshid=MDM4ZDc5MmU=</p>
Викладач	 <p>Коровчук Юрій Іванович Кандидат економічних наук, доцент кафедри міжнародних економічних відносин</p>
Контактна інформація викладача	<p>+80342 75-20-27 yuriy.korovchuk@pnu.edu.ua</p>

8. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	<p>Дотримання академічної доброчесності засновується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів університету. Ознайомитися з даними положеннями та документами можна за посиланням: https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/</p>
Пропуски занять (відпрацювання)	<p>Можливість і порядок відпрацювання пропущених здобувачем освіти занять регламентується <u>Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів освіти ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора № 799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.)</u>.</p>
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	<p>У разі виконання завдання здобувачем освіти пізніше встановленого терміну, без попереднього узгодження ситуації з викладачем, оцінка за завдання – «незадовільно», відповідно до <u>Положення про порядок організації та проведення оцінювання</u></p>

	<u>успішності студентів ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора № 799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.).</u>
Невідповідна поведінка під час заняття	Невідповідна поведінка під час заняття регламентується рядом положень про академічну доброчесність та може призвести до відрахування здобувача вищої освіти «за порушення навчальної дисципліни і правил внутрішнього розпорядку вищого закладу освіти», відповідно до <u>Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів вищих закладів освіти» (затверджене наказом Міністерства України № 245 від 15.07.1996 р.).</u>
Додаткові бали	Студент має змогу також отримати додаткові бали , пройшовши навчальний курс у вигляді неформальної освіти з отриманням сертифікату в межах тематики дисципліни впродовж навчального семестру; взявши участь у науковому, освітньому чи прикладному проєкті, конференції, круглому столі, інших видах наукової активності, які відповідають профілю дисципліни; опублікувавши наукову працю, яка відповідає профілю дисципліни. Відповідно до <u>Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора № 799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.).</u> відповідні студенти можуть отримати додаткові бали на підставі рішенням кафедри міжнародних відносин.
Неформальна освіта	Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується <u>Положенням про порядок зарахування результатів неформальної освіти у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора № 819 від 29.11.2019; із внесеними змінами наказом № 80 від 12.02.2021 р.).</u>

Викладач

Коровчук Ю.І.